

פחד דוד

עלון שבועי בענייני פרשת שבוע

אשדוד: רח' האדמו"ר מבעלזא 43 טל. 08-8521527 פקס. 08-8566233
ירושלים: רח' בית וגן 97 טל. 02-6433605 פקס. 02-6433570

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מוריניו ורבינו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלוב"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוב"ן רבי חיים פינטו זיע"א

עלון מס' 435

משכיל לדוד

פרשת חיי שרה

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבינו דוד חנניה פינטו שליט"א

מטרת שבועתו של אליעזר לאברהם

"ויאמר אברהם אל עבדו, זקן ביתו, המשל בכל אשר לו, שים נא ירך תחת רכבי, ואשביעך בה' אלקי השמים ואלקי הארץ - אשר לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בקרבם. כי אל ארצי ואל מולדתי תלך, ולקחת אשה לבני ליצחק" (כד - ב - ד)

אברהם מבקש מאליעזר ללכת לחפש אשה לבנו יצחק, דורש הוא כי ילך אליעזר אל ארצו ומולדתו, וחלילה וחס לא יביא אשה ליצחק מהכנעני אשר יושב בקרבם. כי אמנם יושב הוא, שוכן לצד הכנעני, אך אין דומה הוא לו, ארור הוא הכנעני אך ברוך הוא אברהם, ואין ארור מדבק בברוך.

וכך כתב על כך האור החיים הקדוש: "לזה אמר אשר אנכי וגו', פירוש הגם שאני יושב בקרבם ונברכו בי עם כל זה אין דבר זה מוציא לך ארור מקללתו. גם נתכוון לכל יאמר לצד שהיה מתגורר עמם שלא יריעו בשכונתו יתחתן בהם, לזה אמר אשר אנכי יושב בקרבם, אף על פי כן לא תועיל טענה זו להתחתן עמם".

ובבקשתו מאליעזר לא הסתפק אברהם בהבטחה בעלמא, אלא בשבועה. ולא סתם שבועה אלא בנקיטת חפץ והוא אומר דרשני. הלא ממה נפשך, אם פחד אברהם שאליעזר לא יעמוד במילתו ולא יקים את דיבורו, מה תועיל ומה תוסיף לו השבועה. ואם האמין וסמך עליו, אם כן למה הוצרך לשבועה?

ונראה לבאר ענינו, כי החשש של אברהם בכך שאליעזר לא יעמוד בדיבורו, היתה מחמת הנגיעות האישיות שיש לאליעזר, וכפי שדרשו רז"ל בבראשית רבה (פרשה נ"ט) "כנען בידו מאזני מרמה לעשוק אהב, כנען - זה אליעזר; בידו מאזני מרמה - שהיה יושב ומשקיל את בתו ראויה היא או אינה ראויה; לעשוק אהב - לעשוק אהובו של עולם זה יצחק, אמר אולי לא תאבה ואתן לו את בתי, א"ל אתה ארור ובני ברוך ואין ארור מדבק בברוך".

היינו דידיע אברהם שמתאוה אליעזר לידבק בברוך, לחתן את בתו עם יצחק, ולפיכך פחד שמא לא יקים את דיבורו, ולא מפני שחשש שכבר כעת מתכנן הוא להשיא את בתו לאשה, אלא שחשש שימצא תירוץ מתירוצים שונים להתיר את הבטחתו. אכן ברגע שהשביענו, "באלוקי השמים והארץ", ידע אברהם כי לא יעבור על שבועתו. כי על ידי מעשה השבועה בכל פעם שירצה אליעזר לעבור עליה, יהא נזכר באותו רגע שבו נשבע, באותו רגע של התעלות שהשביענו אברהם אבינו "באלוקי השמים והארץ" ולא יתירנה.

גדלותו של פלטי בן ליש

וכעין זה באר הגר"ח שמואלביץ זצ"ל גבי פלטי בן ליש, ששאול המלך נתן לו את מיכל בתו לאשה, על אף שהיתה נשואה לדוד המלך, ופלטי בן ליש היה מחוייב לדוד עמה בפקודת המלך אך שמר עצמו מלהתקרב אליה. ואמרו עליו רז"ל (סנהדרין כ, א) "ואת עלית על כולנה - זה פלטי בן ליש". וכך דרשו שם (יט, ב), "פלטי שמו ולמה נקרא שמו פלטיאל שפלטו אל מן העבירה. מה עשה? נעץ חרב בינו לבינה אמר כל העוסק בדבר זה ידקר בחרב".

יום אחר יום שהה עמה בבית, יום אחר יום במחיצתה, ומה עשה בכדי שלא יפול בעבירה, מה עשה בכדי שינצח את ייצרו - נעץ חרב בינו לבינה.

והקשה על כך הגר"ח שמואלביץ, וכי מה מועילה נעיצת החרב? הכיצד יכולה היא לעוצרו ממעשהו, הלא בנקל יכול הוא לעבור על דבריו, ירים את החרב ויעבור אותה? וכי כאשר יכוף אותו ייצרו ויפתהו יש בכח החרב לעוצרו, הלא הוא נעצה והוא יוכל לקחתה?

ותרץ, כי החרב אינה אלא תזכורת - תזכורת להחלטה. היינו כי בעצם נעיצת החרב, די להזכירו בכל יום את אותה תחושה שחש בשעה שנעץ את החרב, ועל ידי כך יכול הוא לשמר בקרבם את ההתעוררות הזו.

ולנו יש ללמוד מכאן דבר נפלא, "מעשה אבות סימן לבנים", כי פעמים אף חיזוק קטן, כשבועה בין שני אנשים, כנעיצת חרב בין איש לאשתו, אף שאין בו פרסום גדול אלא נעשה בהצנע יכול הוא להציל את האדם מליפול לבאר שחת. כי אף במעשה שכזה, יכול האדם לעצור את ייצרו.

ובאמת, אליעזר שאדם גדול וטהור לב היה, שהרי לא בסתם המשילו אברהם על כל אשר לו, וכבר מציינו למה שדרשו רז"ל על הפסוק "וירק את חניכיו" כי היה אליעזר שקול כנגד שלוש מאות ושמונה עשרה ועמו נעשה הנס במלחמת המלכים, הצליח במשימתו, ולא עוד אלא שנעשתה לו קפיצת הדרך.

ברם, אברהם אבינו ידע, כי למרות טוהר לבבו, למרות גדלותו הרוחנית העצומה ושיעור קומתו הנפלא, בלא החיזוק הזה, בלא אותה שבועה, לא יוכל לעמוד בפני ייצרו, ובפני נגיעותיו האישיות. אכן לאחר החיזוק, כעבד נאמן התפלל להקב"ה שיצליח דרכו, דעל אף שלא היה מחוייב להתפלל, ובפרט שמפסיד הוא את עצמו, שככה לא תנשא בתו ליצחק, עשה כציווי אדונו והתפלל על זיווגו של יצחק, וזכה ונשמעה תפלתו.

ולהאמור כל כך, מחמת אותה שבועה, מחמת אותו מעשה קטן שהיה בו כדי להזכיר לו את הבטחתו לאברהם. כי די במעשה קטן בכדי להעפיל לפסגה גבוהה בעבודת ה'.

פרשת חיי שרה כ"ד חשוון תשס"ט

באר שבע	תל אביב	ירושלים	הדלקת נרות
16:20	16:16	16:02	
17:18	17:17	17:15	מוצאי שבת
17:51	17:50	17:54	רבינו רמ

הזילולא דצדיקיא

כח - רבי אור שרגא	כח - רבי דוד כהן למג"רבי -
כט - רבי ידידיה מונסניגו - מח"ס דברי אמת	מח"ס ליקוטי בתר ליקוטי
א - רבי יוסף שמואל מקראקא -	כו - רבי שלום לופס - רבה של עכו
הגהות הש"ס	כז - רבי שאול חבה - מחכמי ירושלים

מעשה שהיה

"שמי יעקב לוברבוים. מליסא"

"וישבנו לו על הדבר הזה" (בראשית כד. ט)

שבועה אף שהיא שבועת אמת, נזהרו בה גדולי ישראל והזהירו בכתביהם בחומרת הענין. במדרשי חז"ל מצויים לרוב הנהגות שענינים המנועות משבועה בכל צד ואופן שתהיה, שלא להזכיר שם שמים לבטלה. מעשיות נפלאות המתארות מסירות נפש עצומה כדי שלא להזכיר שם שמים בשבועה, ובעזרת ה' עוד נעסוק בהרחבה בנושא חשוב זה.

על הגאון רבי יעקב לוברבוים, רבה של ליסא בעל 'החוות דעת', מסופר שפעם אחת הוצרך לנסוע בעגלה עם קבוצת נוסעים שאיש מהנוסעים לא הכירו. איש מהם אינו יודע מי הוא ומה מעמדו, ולבושו לבוש עניים לבוש בלוי, שלא העיד כלל על מעמדו בעולם התורה. באמצע הנסיעה, הרים אחד מן הנוסעים את קולו בזעקת שבר: נגנב ממני צרור כספי שהיה אתי בתחילת הנסיעה.

הנוסעים החלו להביט אחד בשני, וחשדם נפל מיד על ההלך הקבצן שאותו לא הכירו. מבטו החודר רק חיזק את החשד ביניהם כי הוא הוא הגנב.

הנחשד - שלא היה אחר מאשר הרב מליסא בעל 'החוות דעת', הכחיש את הדבר מכל וכל, אבל הנוסעים לא שעו לדבריו ותפסו בו.

כשהגיעו למחוז חפצם, מיד לקחו אותו אל הרב המרא דאתרא כשכל נוסעי העגלה מצטרפים לנגנב ומגיעים אותו ועם החשוד לבית הדין בתהלוכה.

הרב, שהופתע מההמון שצבא על ביתו ללא הודעה מוקדמת, שאל אותם מיד: "מה הענין?"

הנגנב פתח את פיו במבוכה: "עליתי עם צרור כספי לעגלה, הצטרף אלינו אדם לא מוכר ואני חושד בו שהוא גנב את רכושי".

'החוות דעת' הכחיש מכל וכל, וענה על כל שאלותיו של הרב, ולבסוף הרב הוציא את פסק דינו שעל החשוד להשבע שבועת דרבנן ולהפטר. 'החשוד' ענה והודיע למרא דאתרא: "להשבע איני מוכן, אני מוכן לתת לו סכום של חצי מהגנבה כפי שהוא טוען".

אמר הנגנב: "כבוד הרב רואה, ודאי, הוא הגנב, הרי הוא מוכן לתת לי 'ברוב טובו' חצי מהגנבה, אבל אני איני מוכן להתפשר אפילו על פרוטה אחת".

אם כך, אמר 'החוות דעת': "אני אתן לך ¼ מהסכום".

הרים הנגנב את קולו בבטחון רב, וטען: "כבוד הרב רואה ודאי החשד הוא חשד נכון, האם אי מי היה מסכים סתם לתת לי סכום נכבד כזה

עליו. על הרב להורות לו שיתן לי מיד את מלוא הסכום שגנב ממני". הוסיף הרב מליסא ואמר: "אני אתן לך 90% מהסכום, העיקר שאני לא אזדקק להשבע".

אך התובע נותר בשלו: "לא אוותר אפילו על פרוטה אחת, החזר לי את כל הגנבה" עד הפרוטה האחרונה.

אמר לו הרב מליסא: "אם תסכים להצעתי הנה מה טוב ואם לא, אני אשבוע ולא תקבל כלום". והתובע בשלו.

אמר הרב מליסא לרב: "אם כך אני רוצה להשבע, אך תנו לי מספר דקות לכך".

הרב מליסא ניגש לפינה שקטה, והתבודד שם למשך מספר דקות. לפתע נשמע בין הקהל זעקה אדירה. אחד מהנוכחים, גם הוא מנוסעי העגלה התעלף ונפל ארצה.

לאחר שהצליחו להשיב את נפשו, אמר: "הניחו לנחשד, אני הוא זה שגנבתי את הכסף". ובאומרו זאת שלף מאמתחתו את הארנק של הנגנב.

רעש גדול נהיה בבית הדין. כולם הבינו שלא מדובר פה בארחי פרחי, אלא באדם מורם מעם.

אמר לו הרב: "בגזירת מרא דאתרא, אמור נא לי, מי אתה ומהיכן באת?"

ענה לו: "שמי יעקב לוברבוים. מליסא".

עתה הרב, הוא, שכמעט ופרחה רוחו.

גדול הדור הובל לפניו במעמד מביש שכזה, והוא פסק, שעליו להשבע בחשד של גנבה. אוי לו ואבוי לנפשו!

אולם 'החוות דעת' שהרגיש בפניו הנפולות וחש מהרהורי ליבו, הרגיע אותו ואמר לו: "כבוד המרא דאתרא, אתה פעלת בדיוק כפי שצריך והתנהגת לפי האמור בתורה, כך אמור היית לפסוק ולחייבני בשבועה".

לאחר ההתפייסות, הרהיב המרא דאתרא עוז ושאל את 'החוות דעת': "דבר אחד נפלא ממני, מדוע בתחילה הסכמת לשלם חצי מהגנבה על מנת שלא להשבע, ועד 90% ממנה היית מוכן לשלם. ומדוע לא הסכמת לשלם את כל הגנבה?"

וכך השיב לו 'החוות דעת': "אליבא דאמת, הייתי מוכן לצאת נקי מנכסי, על מנת שלא להשבע. בתחילה שערתי לעצמי כמה שוים נכסי הראויים להמכר, חוץ מתשמישי הקדושה שנמצאים ברשותי וזה בערך חצי מהגנבה, אח"כ הוספתי גם את תשמישי הקדושה ובסוף גם הערכת את כל הספרים שנמצאים בספרייתי והגעתי ל- 90%. אילו הייתי רוצה לשלם את כל הגנבה לא די שהייתי יוצא נקי מנכסי ומספרי, אלא גם הייתי צריך ללוות כסף ואת זה אני לא יכול להרשות לעצמי. אין אני מסוגל להיות בעל חוב לאחרים".

חוד הפרשה

תולה ארץ על בלימה נצור לשונך

רכילות בכתב

1. מהו סימן ההיכר שהיה לגמלי אברהם אבינו ע"ה?
2. מהו ההבדל בין "מקום ללין", לבין "מקום ללון"?

דע עוד, דאין חילוק באיסור רכילות, בין אם הוא מספר לו בפירוש מה שאחד עשה לו, או דיבר עליו, ובין על ידי מכתב. ואחת היא, אם הוא מספר לו, שפלוגי גינה אותו בעצמו, או שמספר לו שפלוגי גינה את סחורתו, כיון שעל ידי זה מכניס שנאה בלבו עליו. (חפץ חיים)

מאוצרו של מורנו ורבנו הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

מן האוצר

כולן שווין לטובה

ויהיו חיי שרה מאה שנה
ועשרים שנה ושבע שנים
שני חיי שרה.

(בראשית כג, א)

ופרש"י "לכך נכתב שנה בכל כלל וכלל, לומר לך שכל אחד נדרש לעצמו. בת מאה כבת עשרים לחטא, מה בת עשרים לא חטאה שהרי אינה בת מאה בלא חטא. ובת עשרים כבת שבע בת עונשין, אף

ליופי: שני חיי שרה כלן שווין לטובה". רש"י תמה על כפילות המילה 'שנה' בפסוק זה, שכן יכלה התורה לכתוב 'ויהיו חיי שרה מאה ועשרים ושבע שנים', וא"כ למה האריכה בלשונה. אלא אומר רש"י דלכך נכתב שנה בכלל וכלל, לומר לך שכל אחד נדרש לעצמו, בת ק' כבת כ' לחטא. מה בת כ' לא חטאה שהרי אינה בת עונשים, אף בת ק' בלא חטא. עוד כתב רש"י ובת כ' כבת ז' ליופי ועל מילות הכתוב 'שני חיי שרה' אומר רש"י כולן שווים לטובה.

הרי לנו כיצד במילים ספורות - מספרת לנו התורה את סיפור חייה של אותה צדקת - של שרה אמנו. דנתייחדה שרה אמנו בדבר זה - שהיתה בת כ' כבת ק' לחטא! ומעידה התורה עליה ועל צדקותה כי רבה היא! שהיתה נקיה מחטא!

ולכאורה אם נתבונן היטב בדברי רש"י נמצא דלכאורה אכתי ישנו כאן כפל לשון, דאם היא בת ק' כבת כ' לחטא, היינו דלא חטאה, א"כ פשוט וברור שכל שנותיה שווין לטובה, ומה הוא הסיוע "כלן שווים לטובה" מה המעלה הנוספת שיש בכך?

ונראה כי רמזה לנו כאן התורה ענין נפלא, כי הנה פעמים יכול להיות האדם במצב שאינו חוטא, אך גם אינו מתקדם במעשיו, למתבונן מהצד נדמה כי אמנם אינו עולה ומתעלה ברוחניות, אך סוף כל סוף גם אינו יורד. על כך באה התורה להעיד על שרה, כי היא בגדלותה כל חייה היו שווין לטובה, כל חייה היו מקשה אחת של עליה, של צמיחה, של התפתחות רוחנית. כולם שווים לטובה, לא היה יום שבו לא התקדמה, לא היה יום שבו לא צמחה וטהרה את לבבה יתר על היום שקדם לו.

וזהו הרמז שנרמז בכאן - לא רק שלא חטאה, לא רק שלא עשתה מעשים רעים אלא טובים, אלא שכולן שווים לטובה, כולם הרכיבו יחד פסיפס שלם, תמונה מרהיבה, של גדלות עצומה - ושם אשה גדולה! שרה אמנו!

מן המעיין

שבקדושה, מנין להם יניקה מהקדושה? רק מה שמקיימים מצות הכנסת אורחים!

וזהו מה שנאמר "ויצא יצחק לשווח בשדה לפנות ערב" - פירוש קודם ביאת המשיח, יצא יצחק לעיין באיזו זכות עם ישראל מתקיימים?

"וירא והנה גמלים באים" - הוא הכנסת אורחים שבאים עם הגמלים...

"ויקח את רבקה ותהי לו לאשה ויאהבה" (כד, טז)

מכאן, מעיר הגאון רבי זלמן סורוצקין זצ"ל בספרו "אזנים לתורה": אנו למדים שאפשר לאהוב את אשתו, אף על פי שנשאת לו, בלי שיכירנה ויראנה מקודם, על ידי שליח. ולא כאותם המדקדקים לישא אשה דווקא מתוך אהבה מוקדמת.

...והנסיין מראה שסופם של נישואין כמנהג אבותינו - אהבה, וסופם של נישואין מתוך אהבה מוקדמת - קטטות ומריבות, המביאות לפעמים לא רחוקות לידי גירושין...

בדרך רמז

"ואלה שמות בני ישמעאל בשמותם לתולדותם בכור ישמעאל נביות וקדר ואדבאל ומבשם."

ומה בא להשמיענו בשמות בני ישמעאל?

אך תורתנו הקדושה היא סודות ורמזים:

ישמעאל, ל, אותיות "שמע א-ל". כשישראל קוראים קריאת שמע, אז זוכר להם עקידת אי"ל של יצחק.

נביו"ת, אותיות "ותבין". אם תבין מה שאתה מוציא מפ"ך, אז אתה "דוק"ר" אותיות "וקדר" - כל המקטרגים והמטשטשים.

"ואדבאל", כי שם א-ל הוא תקיף, אבל אם תחסיר א"ד (5) משם א-ל, ישאר כ"ו שהוא שם רחמים ואז מתבשם ומבשם.

("אהל יוסף")

"ויהיו חיי שרה" (כג, א)

מכיון ששרה היתה שקולה בצדקותה לאברהם אבינו ע"ה, מדוע איפוא לא האריכה ימים כימי אברהם? ואמנם בספר יריעות שלמה, מבאר שאכן אברהם ושרה זכו לחיות במספר שנים שווה בדיוק.

הכיצד?

במדרש נאמר שאברהם הכיר את בוראו כשהיה בן מ"ח שנים, וקיימא לן "גר שנתגייר כקטן שנולד דמו". אם כן יוצא שנחסרו משנות חייו של אברהם מ"ח שנים, וכשנחסר משנות חיי אברהם שהיו קע"ה, מ"ח שנים, נותרו קכ"ז שנה בדיוק כמנין שנותיה של שרה אמנו.

"ויאמר אברהם אל עבדו זקן ביתו המושל בכל אשר לו" (כד, ב)

לדעת השל"ה הקדוש, המושפט "המושל בכל אשר לו", מוסב על אברהם אבינו ולא על אליעזר, שהוא היה עבדו וזקן הבית של "המושל בכל אשר לו".

והרמז בזה הוא: מי שחננו השי"ת בעושר גדול, והוא מקמץ ואינו מרבה בצדקות ובנדיבות, בודאי שיש מי שמקטרג ומשטין על עושרו ומונעים ממנו למשול בעושר שיש לו.

אבל אברהם אבינו ע"ה, שבחו הוא שהיה נדיב לב גדול ובעל צדקה כזה שהיה "מושל בכל אשר לו".

"ויצא העבד כלי כסף וכלי זהב ובגדים ויתן לרבקה" (כד, ג)

התורה הקדושה מדגישה לנו שאליעזר נתן לרבקה כלים יקרים של כסף וזהב, אולם בגדים לא נזכר שום פאר או הדר ויופי - שהרי אין זה דרך התורה שאשה תתבלט בכדי להראות את עושרה.

ובזה יש מוסר השכל, כותב בספר "טעם ודעת", שבימינו נשים מבזבזות כסף רב לרכישת בגדים מפוארים ויקרים - לפי רוח הרחוב. והדבר נוגד את דרכינו, שלבוש בנות ישראל הוא פשוט וצנוע.

ועוד יש בזה לעורר עין הרע של בני אדם וכוחה להזיק רב מאוד. והצניעות מצילה אותנו מעין הרע!

"ויצא יצחק לשווח בשדה" (כד, טג)

בספר "אהל שלמה" מביא מהגה"ק בעל "תפארת שלמה", דהאנשים הדרים בכפרים ומתפללים תמיד בלי מנין ואינם שומעים דבר

מדע אנשי
וחוקרים רבים,
שמו את נפשם
בכדי לחקור את
תעלומת המשולש
הקטלני (מעל
לאף קרבנות מצאו
שם את מותם בחמישים
השנים האחרונות), מגוון רחב

של רעיונות נכתבו בכדי להסביר את נפלאות הבריאה המנצחות את גילוי כבודו יתברך, והכל במסווה של כוחות הטבע שבבריא. אלו, לדעתם, מייצרות סערות תת ימיות אדירות הבאות בעקבות רעידות אדמה תת קרקעיות. הגורמות בפתע פתאום לתנועות אדירים בגלי הים. ים שהיה יכול להיות רגוע, וברגע מסוים הופך לתופת אימים תוך דקות ספורות, ואחרי הרעש שוב חוזרת דממת בית הקברות לשכון על הים ההפכפך. ובמשפט אחד מתמצת "משולש ברמודה".

ריצ'רד מקלוור, מומחה לקידוחי נפט מטקסס, מציע הסבר מתחום עיסוקו אודות המערבולות הפתאומיות המתחוללות במימי משולש ברמודה. לדבריו במקומות בהם המים עמוקים במיוחד, האדמה מתחת לפני הים מוציאה גזים, נוצרים אשכולות אדירים של גז המושפעים גם משינויים בטמפרטורת המים בין מים עמוקים (קרים) לזרמי הגולף החמים יותר, וכך נוצר מין פצצת גז אדירה המתפוגגת ויוצרת מערבולת אדירה סמוך לפני המים. מערבולת שיש בכחה להטביע ספינות גדולות.

וכך יכולנו למנות עוד ועוד תיאוריות ושגינות המפרנסות ספרי מדע ומחקר רבים, מבלי לתת מענה מדויק על התעלומה המופלאה, אשר היה ידוע ומקובל בבית מדרשם של חכמי ישראל: חז"ל כותבים בפרוש שהסיבה לטביעת אניות ומטוסים, היא משיכה מגנטית הקיימת בקרקעית הים!

אינו מקבל ברזל

בספר "נחלי האשכולות", מציע המחבר את פירושו של רש"י הקדוש לדברי הגמרא במסכת ברכות (דף ת.ו.) "כפיטורי בפי וושט" - ים אוקיאנוס יש בו מקומות שאינו מקבל ברזל, ומחברין לוחי הספינה ע"י חבלים ועקלים שתוחבין בנקביו, ותוקעין אותו בדוחק לפי שהן גסין כמדת הנקב".

פירושו של רש"י מחייב שני הסברים, כפי שמציע בספר "נחלי האשכולות":

א. לאיזה אוקיאנוס התכוון רש"י והרי בתקופתו (רש"י נפטר בשנת 1105 לספירה) טרם ידעו כלל על ארה"ב ועל אזור משולש ברמודה, ושמה התכוון לים התיכון בלבד? ואכן במסכת עירובין (דף כב, א) מוכח שהגמרא התכוונה לאוקיאנוס הגדול המקיף את כל העולם ואלו דברי הגמרא:

"אמר רב יצחק... ארץ ישראל אין חייבין עליה משום רשות הרבים" (וכולה רשות אחת לגבי עירוב שבת). אמר ליה אביי לרב דימי, מאי טעמא? אם תאמר משום שמקיף את א"י "סולם-צור" מצד אחד "וחמת גדר" מצד שני, הרי גם בבל מקיף אותה נהר פרת מצד אחד, ונהר חידקל מצד שני, ואף בבל לא תיחשב

כרשות הרבים. ואם נסביר כך נגיע לאבסורד, מכיון שאת כל העולם מקיף אוקיאנוס. נמצא שאין רשות-הרבים כלל?!
אין כל ספק שרש"י הקדוש ידע גמרא זו, ובכתבו "ים אוקיאנוס" התכוון לאוקיאנוס המקיף את העולם.

ב. מה כוונת רש"י בדבריו "יש בו מקומות שאינו מקבל ברזל", והרי המצב הינו הפוך שהאוקיאנוס בולע את הברזל? אלא שרש"י דבר בלשון נקייה ובלשון סגי-נהור, וכוונתו שיש מקומות באוקיאנוס שמושכים את הברזל (אמנם רש"י אינו מזכיר משיכה מגנטית), ומייעץ רש"י שאסור לעשות את האניות הנוסעות למקומות המסוכנים ממתכת, מפני שיש סכנת משיכה וטביעה במעמקים, אלא מיייעץ רש"י לבנות את האניות אך ורק מלוחות-עץ ולחברם ע"י חבלים שיתקעו אותם בדוחק ובמדויק בנקב, וכך מובטח שאף טיפת מים לא תחדור לאניה. ואגב כך מביא רש"י את הדימוי, שגם במחלת האסכרה אף טיפת אויר אינה חודרת לוושט, כך שהאדם ימות מחנק איטי שזו המיתה הקשה ביותר.

אבני מגנט בקרקעית הים

הסברו הנ"ל של רש"י אינו מובן די הצורך. ואכן הרש"ש (ר' שמואל שטראשון מוילנה) מפרש את רש"י, ואגב זאת פותר את תעלומת משולש ברמודה, וזהו הסברו:

"רש"י ד"ה כפיטורי - יש בו מקומות שאינו מקבל ברזל - והוא מפני שנמצאים שמה בקרקעית הים אבני-מגנט אשר טבעם למשוך הברזל אליהם".

חד וחלק. הרש"ש, מציין את הידוע והנהיר לו שמשיכה מגנטית, היא זו הגורמת ל"היעלמותם" וטביעתם של כלי הטיס והאניות העוברות במקום המיוחד באוקיאנוס, כרצון השי"ת בבריאתו את העולם!

"לו חכמו ישכילו זאת".

כוכב מגנטי אחד

לא נחתום את הנושא, לפני שנצטט, להשלמת העניין, קטע מעניין מאוד מתוך מחקר מקיף של ד"ר ה. מלמד הי"ו, ("סוד המבול ותעלומת משולש ברמודה"), ועל יסוד דברי חז"ל בגמרא (מסכת ראש השנה דף יא:): אודות דורו של נח והמבול שניתך על היקום: "מתוך ששינו מעשיהן שינה הקדוש ברוך הוא עליהם מעשה בראשית, והעלה מזל כימה ביום, ונטל שני כוכבים מכימה והביא מבול לעולם".

על פי ההנחה המדעית, המצוטטת במחקר של ד"ר מלמד הי"ו: "שני הכוכבים הללו, פגעו באזור קו המשווה בקו עין מכימה. הכוכב הראשון הוא 'דיסקורד' (אשר קוטרו הוא 150 ק"מ) - פגע שטוחות במערב יבשת בראשית, וגרם לפיצול היבשות תוך יממה לאחר הבקעתן מקרקעיתן בעומק 5 ק"מ. כוכב מגנטי זה, העשוי ברובו ניקל וברזל, שוכן במשולש ברמודה, וכנראה, הוא זה שאחראי שם על העיוותים המגנטיים והתופעות המסתוריות שהתגלו שם".

ואנו אין לנו אלא להציץ ולהתפעל ולהכריז קבל עולם ומלואו: מה רבו מעשיך ה' כולם בחכמה עשית. לא ישיגוך שום שכל ורעיון. אין ערוך אליך ואין דמיון אליך ואין קץ לגדלתך.